

Laudatio voor prof. Joel Mokyr, winnaar van de Dr. A.H. Heinekenprijs voor de Historische Wetenschap 2006

De Dr. A.H. Heinekenprijs voor de Historische Wetenschap 2006 is toegekend aan professor Joel Mokyr voor 'zijn onderzoek naar het ontstaan van de moderne industriële economie'.

Professor Mokyr,

De jury van de Dr. A.H. Heinekenprijs voor de Historische Wetenschap heeft unaniem besloten de prijs in het jaar 2006 aan u toe te kennen vanwege uw baanbrekend onderzoek naar het ontstaan van de moderne industriële economie. U behoort tot de wereldtop in de economische geschiedenis. Het tiental boeken dat u hebt geschreven of geredigeerd, uw werk als hoofdredacteur van de vijfdelige *Oxford University Press Encyclopedia of Economic History*, de talloze wetenschappelijke artikelen van uw hand die in veel gevallen belangrijke discussies hebben losgemaakt, uw activiteiten als tijdschriftredacteur en als bestuurslid, recent nog als president van de Economic History Association, uw vele visiting professorships in verschillende landen – het vormen evenzoveel bewijzen niet alleen van uw wetenschappelijke kwaliteiten, maar ook van het prestige dat u geniet en dat in 2001 ook in Nederland werd erkend door uw verkiezing tot buitenlands lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)

U hebt baanbrekend onderzoek verricht naar het ontstaan van de moderne industriële economie, in het bijzonder naar de rol van technologie en kennis in het economische groeiproces. Na uw proefschrift (Yale 1974) over het beginnende industrialisatieproces in Nederland, dat uw naam vestigde als vertegenwoordiger van de *New Economic History*, schreef u een even opmerkelijke studie over de armoede en hongersnood in Ierland in de eerste helft van de negentiende eeuw. Uw daaropvolgende werk steunde in toenemende mate op de intuïtie dat technologie en economische ontwikkeling niet alleen thans, maar voortdurend in een nauwe wisselwerking tot elkaar hebben gestaan. In 1990 mondde uw onderzoek uit in de veelgeprezen, even erudiete als stimulerende, en terecht meermaals bekroonde en vertaalde synthese *The Lever of Riches. Technological Creativity and Economic Progress*, over de oorzaken van innovatie en creativiteit doorheen de gehele Europese geschiedenis, in vergelijking met de ontwikkeling van China.

Uw recente boek *The Gifts of Athena: Historical Origins of the Knowledge Economy* (Princeton/Oxford, 2002) gaat een stap verder. Het is een indringende studie over het ontstaan van de kenniseconomie, waarin u de interactie van verschillende soorten kennis bij de economische ontwikkeling analyseert. Hoe komt bruikbare kennis tot stand? Hoe heeft de kennisaccumulatie in de achttiende eeuw tot de Industriële Verlichting geleid op basis waarvan de industrialisatie zich de eeuwen daarna kon ontplooiën, en welke politieke economie van de kennis kunnen we daarvan afleiden? U toont aan dat economische ontwikkeling in een samenleving op den duur tot stilstand zal komen als de kennisbasis ervan te smal wordt of de toegang ertoe te beperkt. Het is een bijzonder actuele spiegel die u de wetenschap maar evengoed de politiek en de beleidsmakers voorhoudt.

Beste professor Mokyr, u bent American staatsburger, maar u bent in Nederland geboren en op vroege leeftijd naar Israel verhuisd, waar u hebt gestudeerd aan de Hebrew University. Vanaf uw promotie in Yale bent u ononderbroken werkzaam geweest aan de Northwestern University (Evanston, Illinois), sinds 1994 als Robert H. Strotz professor. Interdisciplinariteit is een woord dat u als weinig andere economisch-

historici hoog in uw vaandel voert. U bent niet alleen een specialist van de geschiedenis van de economie, de technologie en de geneeskunde, maar gebruikt ook concepten en theorieën uit de demografie, de cognitieve psychologie en de filosofie. Bij dat alles blijft u een competent en tegelijk aimabel ambassadeur van uw discipline, de economische geschiedenis, ook in Nederland, uw geboorteland. Uw inzichten in de ontwikkeling van de kenniseconomie zullen ons nog veel kostbare diensten kunnen verlenen.

Het is mij een voorrecht u met deze prijs geluk te mogen wensen.

Prof. dr. Willem Frijhoff, voorzitter van de jury van de Dr. A.H. Heinekenprijs voor de Historische Wetenschap